

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

UTVÄRDERING

Nationella bilden över Sevesolagen 2022

Sammanställning och bedömningar av
Sevesolagstiftningens tillämpning

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Enheten för hantering av industriella risker
Kontaktperson MSB – Carl Bonde

MSB dnr: MSB 2023-02877
2023-02-24

Innehåll

Inledning.....	4
MBSs sammanfattande bedömningar.....	5
Sevesolagens tillämpning under 2022.....	7
Verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen.....	7
Länsstyrelsernas Sevesotillsyn.....	8
<i>Tillsynsbesök och tillsynsfrekvens</i>	11
Handlingsprogram och säkerhetsledningssystem.....	12
Säkerhetsrapport.....	13
Interna planer för räddningsinsats.....	14
Information till allmänheten.....	16
Dominoeffekter.....	17

Inledning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) är enligt 13-14 §§ *Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor* central tillsynsmyndighet enligt Sevesolagen. Det innebär att MSB har ett samordnande, uppföljande och utvärderande uppdrag för lagstiftningsområdet. Som en del i detta uppdrag upprättar MSB varje år en sammanställning med bedömningar över hur lagefterlevnaden av Sevesolagstiftningens tillämpningsområde har varit föregående år. Den årliga rapporten har getts ut sedan 2016 och benämns *Nationella bilden över Sevesolagen*.

Syftet med rapporten är att ge en lägesbild över tillämpningen av Sevesolagstiftningens tillämpningsområde. Bilden ska bidra till inriktning av länsstyrelsernas regionala planering av Sevesotillsynen samt till inriktning av MSB:s arbete inom Sevesoområdet. De årliga rapporterna bygger på uppgifter i Sefari, MSB:s uppföljningsbesök av länsstyrelsernas arbete med Sevesolagstiftningen och ibland även av ytterligare kvalitativa uppgifter om tillsynen som inhämtats från länsstyrelserna. Utifrån statistik och övrig information presenterar MSB bedömningar och slutsatser över Sevesolagstiftningens olika områden. Tåktverksamhet är undantagna i Sevesodirektivet men omfattas av den svenska Sevesolagstiftningen om verksamheterna hanterar mer än 10 ton explosivämnen (momentan mängd). Täkterna omfattas inte av *Förordning (2016:986) om avgifter för tillsyn av åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor*. MSB lämnar inga uppgifter/upplysningar om tåktverksamheter till EU-kommissionen. I den nationella bilden tas därför inte statistik för tåktverksamhet upp i någon större omfattning.

MBSs sammanfattande bedömningar

2022 omfattades 781 verksamheter av Sevesolagstiftningen fördelade på 392 industriella verksamheter och 389 täktverksamheter. Av de industriella verksamheterna var 202 verksamheter på den högre kravnivån och 190 verksamheter på den lägre kravnivån. Antalet verksamheter på de olika kravnivåerna har varit i stort desamma de senaste åren.

Till följd av lagstiftningen följer skyldigheter för verksamhetsutövare, kommuner, länsstyrelserna och MSB för att leva upp till lagstiftningens intentioner. Nedan följer den sammanfattande bedömningen som MSB gör inom olika områden av lagstiftningen för år 2022.

Tillsyn

Tillsynsplan och tillsynsprogram

Alla länsstyrelser har tillsynsplaner som över lag uppfyller lagstiftningens krav. MSB anser att tydligheten, omfattningen och innehållet i tillsynsplanernas avsnitt om *övergripande bedömning av relevanta säkerhetsaspekter* generellt behöver utvecklas och ge en tydligare beskrivning av den översiktliga riskbilden som förekommer p.g.a. de Sevesoverksamheter som finns i länet.

Länsstyrelserna har för de flesta verksamheter upprättat ett tillsynsprogram. MSB har i tidigare nationella bilder uttryckt att den *systematiska bedömningen av faran för allvarliga kemikalieolyckor* i tillsynsprogrammen behöver utvecklas. Detta utvecklingsområde kvarstår. Den systematiska bedömningen ska grunda sig på respektive verksamhets art och omfattning samt hur verksamheten tidigare efterlevt lagstiftningen.

Tillsynsbesök och tillsynsfrekvens

MSB bedömer att fler verksamheter på den högre kravnivån behöver få tillsynsbesök varje år. Länsstyrelserna bör endast undantagsvis utföra tillsynsbesök med längre tillsynsintervall än vad lagstiftningen föreskriver, d.v.s. tillsynsbesök minst varje år för verksamheter på högre kravnivån och minst vart tredje år för verksamheter på lägre kravnivån. Länsstyrelser som har förlängt tillsynsintervallet för många verksamheter på den högre/lägre kravnivån bör därför se över dessa intervall och vid behov förkorta dem. Länsstyrelserna behöver särskilt se över tillsynsintervallen för verksamheter på den högre kravnivån där tillsynsfrekvensen är utglesad till vart tredje eller vart fjärde år samt tillsynsfrekvensen för de verksamheter på den lägre kravnivån där intervallet är satt till vart femte år.

MSB anser att länsstyrelserna i högre utsträckning behöver utföra tillsynsbesök i enlighet med beslutade tillsynsintervall. Det har de senaste tre åren skett en ökning av antalet verksamheter som länsstyrelserna inte besöker i enlighet med de intervall som länsstyrelsen har satt upp. 2022 var det 24 procent av verksamheterna som länsstyrelsen inte besökte i enlighet med beslutat tillsynsintervall, vilket MSB anser vara en för stor andel.

Handlingsprogram

MSB anser att lagefterlevnaden avseende handlingsprogram är bra. De flesta verksamheter har sett över sina handlingsprogram och länsstyrelserna har i stor utsträckning följt upp området.

Säkerhetsrapport

Verksamhetsutövarna på den högre kravnivån uppfyller lagstiftningens krav väl vad gäller skyldigheten att upprätta en säkerhetsrapport. För ett fåtal verksamheter har inte säkerhetsrapporten uppdaterats inom föreskriven 5:års-period och det är viktigt att länsstyrelserna följer upp att dessa säkerhetsrapporter uppdateras. Vidare behöver länsstyrelserna i högre grad bli bättre på att granska säkerhetsrapporter inom rimlig tid. Länsstyrelserna bör ha en ambition att granska säkerhetsrapporter inom 6 månader.

Intern plan för räddningsinsats

MSB anser att det brister i lagefterlevnaden inom området intern plan för räddningsinsats. Planerna behöver i högre utsträckning vara uppdaterade i enlighet med 3:års intervallet samt övas inom en 3:års-period. Länsstyrelserna behöver bli bättre på att granska de interna planerna inom rimlig tid och bör ha en ambition att granska de interna planerna inom 6 månader.

MSB vill betona vikten av att länsstyrelserna följer upp att planerna övas. Det är 48 procent av verksamheterna som inte har övat aktuell plan för räddningsinsats och detta behöver länsstyrelserna följa upp att det blir gjort.

Information till allmänheten

MSB anser att länsstyrelsen i högre grad behöver följa upp att kommunerna har lämnat utökad information för verksamheterna på den högre kravnivån. Länsstyrelsen behöver också i högre grad följa upp att informationen samtidigt lämnas till den som bedriver hälso- och sjukvård, skolverksamhet eller annan aktivitet som besöks av allmänheten om områdena där aktiviteterna bedrivs kan påverkas av en allvarlig kemikalieolycka. Båda dessa områden har brister i lagefterlevnad. Det är däremot bra lagefterlevnad med avseende på att kommunerna sett till att allmänheten, för verksamheter på både högre och lägre kravnivån, kan nå informationen via kommunernas hemsidor.

Dominoeffekter

För de verksamheter som har identifierat faktorer vid den egna verksamheten som kan påverka säkerheten hos närliggande verksamhet (s.k. dominoeffekter) så har informationsutbyte om dessa faktorer med de berörda verksamheterna också skett. Verksamheterna uppfyller lagstiftningen väl inom detta område.

Länsstyrelserna behöver i högre grad följa upp om det hos verksamheter, där det i Sefari saknas information om dominoeffekter, finns sådana. Länsstyrelserna ska därefter uppdatera informationen i Sefari-databasen.

Sevesolagens tillämpning under 2022

I rapportens kommande stycken presenterar MSB bedömningar inom Sevesolagstiftningens olika områden för år 2022. Bedömningarna bygger på uppgifter i Sefari och information från MSB:s uppföljningsmöten med länsstyrelserna avseende deras arbete med Sevesolagstiftningen.

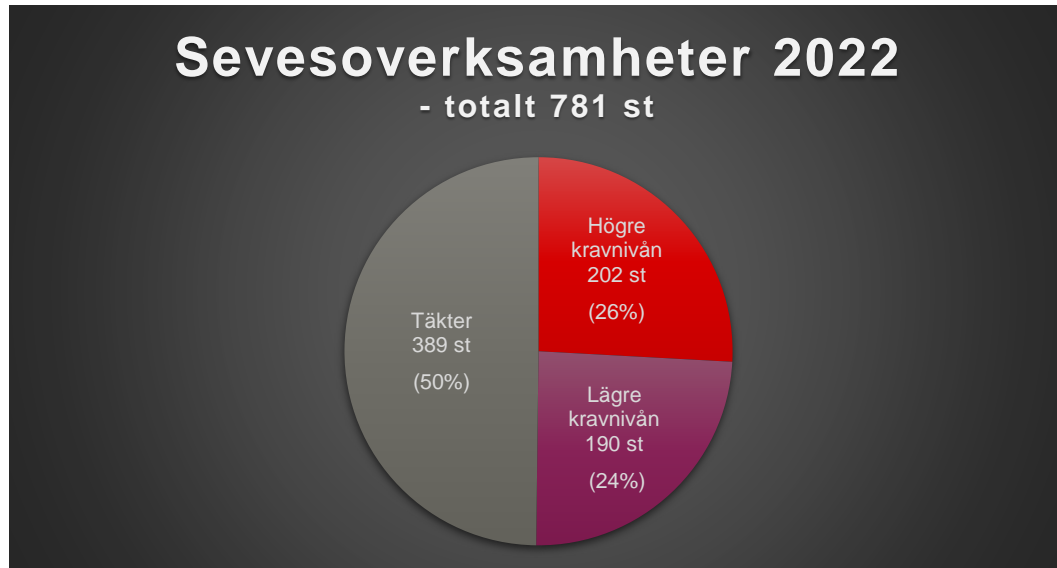
Den 25 november 2022 uppmanades länsstyrelserna, att till den 11 januari 2023 ha sett över och vid behov uppdatera Sefari med aktuella uppgifter. Den 13 januari 2023 gjorde MSB ett Sefari-utdrag som är den data som ligger till underlag för MSB:s bedömningar. I tabellerna för de olika områdena redovisas även uppgifter för åren 2020 och 2021. Uppgifterna kommer från rapporterna från respektive års nationella bild över Sevesolagen och används för att visa förändringar jämfört med 2022.

Verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen

Vid utgången av 2022 fanns totalt 781 verksamheter som omfattades av Sevesolagstiftningen. Av dessa var 392 industriella verksamheter fördelade på 202 verksamheter på den högre kravnivån, 190 verksamheter på den lägre kravnivån samt 389 verksamheter var täktverksamheter på den lägre kravnivån.

Diagram 1 visar fördelningen av antalet verksamheter som vid utgången av 2022 omfattades av Sevesolagstiftningen.

Diagram 1 - Fördelning av Sevesoverksamheter 2022

Källa: Sefari-utdrag 2023-01-13

Antalet industriella verksamheter har inte förändrats nämnvärt de senaste åren, utan har varit ca 200 verksamheter på den högre kravnivån och ca 200 verksamheter på den lägre kravnivån.

Länsstyrelsernas Sevesotillsyn

Tillsynen ska vara systematisk - tillsynsplan och tillsynsprogram

Sevesolagstiftningen föreskriver att länsstyrelsernas tillsyn ska vara utformad för att medge en planerad och systematisk granskning av de tekniska system samt organisations- och driftsystem som tillämpas vid verksamheterna. För att uppnå detta har det bland annat införts krav på att tillsynsmyndigheten, årligen ska upprätta tillsynsplaner som omfattar tillsynen av samtliga verksamheter enligt Sevesolagstiftningen. Länsstyrelserna ska även för varje Sevesoverksamhet upprätta ett tillsynsprogram.

Samtliga länsstyrelser har för år 2022 upprättat tillsynsplaner. Planerna uppfyller i stort lagstiftningens krav men tydligheten, omfattningen och innehållet i tillsynsplanens avsnitt om övergripande bedömning av relevanta säkerhetsaspekter behöver generellt sett utvecklas. Avsnittet bör beskriva den översiktliga riskbilden i länet till följd av de Sevesoverksamheter som finns i länet, vilka konsekvenser som riskerna kan leda till och vilka åtgärder och vilken beredskap som finns för att förhindra dem. Detta är något som MSB har följt upp och framfört till länsstyrelserna vid de uppföljningsbesök som genomförts under åren 2018-2022. Av de uppföljande och vägledande tillsynsbesök som MSB utfört under 2023 så kan en viss förbättring ses, men ett fortsatt utvecklingsbehov kvarstår hos en del länsstyrelser.

Länsstyrelserna har utarbetat tillsynsprogram för i stort sett alla industriella verksamheter. Det saknas endast tillsynsprogram för en verksamhet på den högre kravnivån och för sju verksamheter på den lägre kravnivån. MSB har meddelat länsstyrelserna att tillsynsprogrammen för täktverksamheter inte behöver upprättas på den nivå som krävs för industriella verksamheter. Att det saknas tillsynsprogram för merparten av täktverksamheterna ser därför inte MSB som en brist. Tillsynsprogram har varit ett av de områden som MSB följt upp vid uppföljningsmöten med länsstyrelserna under 2018-2022. MSB har då uppmärksammat att en systematisk bedömning av faran för allvarliga kemikalieolyckor i tillsynsprogrammen för verksamheterna ofta saknas eller behöver utvecklas. För de verksamheter som länsstyrelserna har valt ett längre tillsynsintervall för ska det kunna motiveras med stöd av den systematiska bedömningen i tillsynsprogrammet. MSB anser att länsstyrelserna generellt sett behöver göra tydligare systematiska bedömningar i verksamheternas tillsynsprogram och att det tydligare behöver motiveras i de fall länsstyrelsen gjort bedömningen att det är acceptabelt att göra ett längre tillsynsintervall än vad som lagstiftningen föreskriver.

Tillsynen under 2022

Tillsynsbesök, tillsynsfrekvens och tillsynsinriktning

Det är länsstyrelsen som är den operativa tillsynsmyndigheten enligt Sevesolagstiftningen. Statistik om antalet utförda/genomförda tillsynsbesök

framgår av *Tabell 1, Tillsynsbesök 2019-2022* nedan.

Tabell 1. Tillsynsbesök 2019 - 2022

	Högre kravnivå	Lägre kravnivå	Totalt besök 2022
	202 verksamheter	192 verksamheter	392 verksamheter
<i>Antal tillsynsbesök under 2022</i>	118	72	190
(2021)	(136)	(53)	(189)
(2020)	(123)	(62)	(185)
(2019)	(135)	(71)	(206)
<i>Andel av verksamheterna som besökts 2022</i>	58%	38%	48%
(2021)	(68%)	(27%)	(48%)
(2020)	(62%)	(32%)	(47%)
(2019)	(56%)	(30%)	(62%)

Av de industriella Sevesoverksamheterna utfördes tillsynsbesök hos 190 verksamheterna (50 procent). 118 besök gjordes hos verksamheter på den högre kravnivån, vilket är 58 procent av dessa verksamheter. 72 besök gjordes hos verksamheter på den lägre kravnivån, vilket är 38 procent av dessa verksamheter.

Tabell 2 – tillsynsintervall 2020-2022 visar hur många verksamheter på högre respektive lägre kravnivån som länsstyrelserna har beslutat om ska ha tillsyn inom respektive tillsynsintervall. Av tabellen framgår att det är fler verksamheter (145 st.) på den högre kravnivån där länsstyrelserna under 2022 har beslutat att tillsynsintervallet ska vara varje år jämfört med 2020 (124 st.) och 2021 (133 st.).

TVå länsstyrelser har använt sig av att ange tillsynsintervall *Övrigt*, vilket betyder att dessa verksamheter besöks vart 5:e år. Det är åtta verksamheter på den lägre kravnivån som har detta intervall.

Tabell 2. Tillsynsintervall 2020 - 2022

<i>Länsstyrelsens beslutade tillsynsintervall för verksamheten</i>	<i>Antal verksamheter på högre kravnivån med respektive tillsynsintervall (202 verksamheter)</i>			<i>Antal verksamheter på lägre kravnivån med respektive tillsynsintervall (190 verksamheter)</i>		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
<i>Varje år</i>	124	133	145	7	11	9
<i>Vart annat år</i>	53	49	42	33	30	34
<i>Vart tredje år</i>	20	16	14	138	136	131
<i>Vart fjärde år</i>	2	1	1	7	8	8
<i>Övrigt</i>	0	0	0	7	7	8
Totalt	199	199	202	192	192	190

För verksamheterna på den högre kravnivån ska tillsynsbesök utföras minst en gång om året om inte länsstyrelsen har bestämt ett annat tillsynsintervall, som i så fall måste grundas på en systematisk bedömning av faran för en allvarlig

kemikalieolycka för verksamheten. Länsstyrelsen ska tydligt motivera varför det har valts ett längre tillsynsintervall hos verksamheten.

2022 var det 145 verksamheter på den högre kravnivån där länsstyrelsen ansett att tillsynsbesök ska utföras varje år. Detta motsvarar 72 procent av verksamheterna på den högre kravnivån vilket är en högre andel än vad det var 2020 (124 verksamheter, 60 %) och 2021 (133 verksamheter, 70 %). MSB noterar att flera länsstyrelser har sett över sina intervall och att fler verksamheter på den högre kravnivån får besök varje år. För 15 av verksamheterna på den högre kravnivån är tillsynsintervallet satt till vart tredje eller vart fjärde år. Det är två färre verksamheter än vad det var för 2021 och sju färre än vad det var 2020.

Av tabell 3 - Tillsynsbesök inte utfört i enlighet med tillsynsintervall 2020-2022 framgår hur många av verksamheterna som länsstyrelserna *inte* har besökt i enlighet med det tillsynsintervall som länsstyrelsen har fastställt. För verksamheterna på den högre kravnivån är det 27 procent av verksamheterna som länsstyrelserna inte utfört besök i enlighet med det intervall som länsstyrelsen beslutat. För den lägre kravnivån är motsvarande siffra ca 21 procent. Jämfört med tidigare år är det fler verksamheter som inte får tillsynsbesök i enlighet med beslutade tillsynsintervall. Totalt sett var det 93 verksamheter som inte fick tillsynsbesök 2022 (som planerat) vilket motsvarar 24 procent av verksamheterna. 2020 var det 57 verksamheter och 2021 var det 78 verksamheter som inte fick tillsynsbesök enligt beslutat tillsynsintervall.

Tabell 3. Tillsynsbesök inte utfört i enlighet med tillsynsintervall 2020 - 2022

Länsstyrelsens beslutade tillsynsintervall för verksamheten	Verksamheter som inte besökts enligt beslutat tillsynsintervall - Högre kravnivån (202 verksamheter)			Verksamheter som inte besökts enligt beslutat tillsynsintervall - Lägre kravnivån (192 verksamheter)		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Varje år	25	32	47	0	5	3
Vart annat år	9	12	6	7	6	9
Vart tredje år	6	2	1	9	20	25
Vart fjärde år	1	0	0	0	1	1
Övrigt	0	-	-	0	-	1
Totalt	41	46	54	16	32	39

Bedömning av tillsynsplan, tillsynsprogram och tillsynen 2022

Tillsynsplan och tillsynsprogram

MSB:s bedömning är att systematiken och innehållet i såväl tillsynsplanerna och tillsynsprogrammen blivit bättre under perioden 2018-2022, men anser att det finns ett behov av att länsstyrelserna utvecklar systematik och innehåll i så väl tillsynsplaner som tillsynsprogram för att öka lagefterlevnaden.

I tillsynsplanerna är det tydligheten, omfattningen och innehållet i tillsynsplanens avsnitt om övergripande bedömning av relevanta säkerhetsaspekter som behöver utvecklas. MSB anser att avsnittet i högre grad behöver beskriva den översiktliga riskbilden i länet till följd av de Sevesoverksamheter som finns i länet, vilka konsekvenser som riskerna kan leda till och vilka åtgärder och vilken beredskap som finns för att förhindra dem.

Avseende tillsynsprogram har MSB konstaterat att den *systematiska bedömning av faran för allvarliga kemikalieolyckor* för verksamheterna ofta saknas eller behöver utvecklas. För de verksamheter som länsstyrelserna har valt ett längre tillsynsintervall är det särskilt viktigt att intervallet kan motiveras med stöd av den systematiska bedömningen som ska redovisas utifrån länsstyrelsens tidigare bedömningar och erfarenheter från tillsynsbesök (verksamhetens tidigare lagefterlevnad) samt verksamhetens art och omfattning. Den systematiska bedömningen ska kunna motivera med vilken frekvens som tillsynsbesök ska genomföras. MSB har inlett en dialog med länsstyrelsernas nationella samordnare för Sevesotillsyn för att hitta former för att utveckla tillsynsplaner och tillsynsprogram. Ett projekt avseende tillsynsplaner/tillsynsprogram kommer att startas upp under 2023 och ska ske i samverkan mellan MSB och länsstyrelserna.

Tillsynsbesök och tillsynsfrekvens

MSB anser att fler verksamheter på högre kravnivån behöver få tillsynsbesök varje år och att länsstyrelsen inte ska glesa ut tillsynsintervallet till vart tredje eller vart fjärde år för dessa verksamheter. 28 procent av verksamheterna på den högre kravnivån har ett förlängt tillsynsintervall till vart annat, vart tredje eller vart fjärde år och denna andel bör minska. Särskilt bör tillsynsintervallet ses över för de verksamheter på den högre kravnivån där tillsynsintervallet är satt till vart tredje eller vart fjärde år (totalt 15 verksamheter). MSB vill särskilt att de länsstyrelser som har glesat ut tillsynsintervallet för många verksamheter på den högre kravnivån ska se över dessa intervall. På motsvarande sätt behöver länsstyrelserna se över tillsynsintervallet för verksamheterna på den lägre kravnivån som är satta till vart 4:e/5:e år.

Länsstyrelserna behöver i högre utsträckning utföra tillsynsbesök i enlighet med beslutade tillsynsintervall. För verksamheterna på den högre kravnivån är det ca 27 procent av verksamheterna som inte har besökts i enlighet med beslutat tillsynsintervall. För den lägre kravnivån är motsvarande siffra ca 21 procent. MSB konstaterar att länsstyrelserna har svårare att klara av att besöka Sevesoverksamheterna i enlighet med beslutade tillsynsintervall. För år 2020 var det totalt 54 verksamheter som inte besöktes, år 2021 var det 78 verksamheter och 2022 var det 93 verksamheter som inte besöktes i enlighet med beslutat intervall. För år 2022 var det totalt 24 procent av Sevesoverksamheterna som inte besöktes i enlighet med beslutat tillsynsintervall.

Handlingsprogram och säkerhetsledningssystem

Alla Sevesoverksamheter ska upprätta handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas¹. Verksamhetsutövaren ska genomföra handlingsprogrammet genom ett säkerhetsledningssystem. Handlingsprogrammet ska ges in till länsstyrelsen, vilket säkerhetsledningssystemet inte behöver göra. För verksamheterna på den högre kravnivån ska det i säkerhetsrapporten ingå en sammanfattning och information om säkerhetsledningssystemets samtliga punkter². Därutöver ska säkerhetsrapporten innehålla handlingsprogrammet, enligt 9 § Sevesoförordningen. Handlingsprogrammet ska ses över regelbundet, minst vart femte år och uppdateras vid behov. Statistik för området presenteras i *Tabell 4a och b - Handlingsprogram för högre respektive lägre kravnivån 2020 – 2022*. Ett handlingsprogram är aktuellt om det är upprättad inom senaste femårsperiod.

Tabell 4a . Handlingsprogram hos verksamheter på högre kravnivån 2020 - 2022

<i>Verksamheter på högre kravnivån (202 verksamheter)</i>	<i>2020 Antal/ (Andel)</i>	<i>2021 Antal/ (Andel)</i>	<i>2022 Antal/ (Andel)</i>
<i>Verksamheten har aktuellt handlingsprogram</i>	196 (98%)	168 (84%)	181 (90%)
<i>Verksamheten saknar handlingsprogram</i>	0 (0%)	2 (1%)	1 (1%)
<i>Verksamhetens handlingsprogram är inaktuellt (äldre än 5 år)</i>	3 (2%)	29 (15%)	20 (10%)
<i>Länsstyrelsen har granskat aktuellt handlingsprogram (% av aktuella handlingsprogram)</i>	164 (84%)	136 (81%)	153 (84%)
<i>Länsstyrelsen har inte granskat aktuellt handlingsprogram (% av aktuella handlingsprogram)</i>	35 (18%)	32 (19%)	28 (15%)
<i>Verksamheten har uppdaterat ett handlingsprogram för mer än 6 månader sedan, som länsstyrelsen inte har granskat</i>	13 (7%)	20 (5%)	17 (8%)

Tabell 4b . Handlingsprogram hos verksamheter på lägre kravnivån 2020 - 2022

<i>Verksamheter på lägre kravnivån (190 verksamheter)</i>	<i>2020 Antal/ (Andel)</i>	<i>2021 Antal/ (Andel)</i>	<i>2022 Antal/ (Andel)</i>
<i>Verksamheten har aktuellt handlingsprogram</i>	187 (97%)	148 (77%)	165 (87%)
<i>Verksamheten saknar handlingsprogram</i>	2 (1%)	3 (2%)	2 (1%)
<i>Verksamhetens handlingsprogram är inaktuellt (äldre än 5 år)</i>	3 (2%)	41 (21%)	23 (12%)
<i>Länsstyrelsen har granskat aktuellt handlingsprogram (% av aktuella handlingsprogram)</i>	155 (80%)	119 (80%)	139 (84%)
<i>Handlingsprogram är aktuellt, men inte granskat av länsstyrelsen (% av aktuella handlingsprogram)</i>	37 (19%)	29 (20%)	26 (16%)
<i>Verksamheten har uppdaterat ett handlingsprogram för mer än 6 månader sedan, som länsstyrelsen inte har granskat</i>	6 (3%)	18 (9%)	23 (12%)

¹ 8 § Sevesolagen

² Bilaga 3, 1 pkt, Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

För 2022 har det skett en förbättring avseende hur många verksamheter som har aktuella handlingsprogram. För 2022 är det ca 90 procent av verksamheterna på högre kravnivån och 87 procent av verksamheterna på lägre kravnivån som har aktuella handlingsprogram.

Av de handlingsprogram som verksamhetsutövarna lämnat in till länsstyrelserna är det för verksamheter på den högre kravnivån ca 15 procent som länsstyrelsen inte har granskat. Motsvarande siffra på den lägre kravnivån är 16 procent. Det har skett en viss förbättring jämfört med 2021 med avseende på antal handlingsprogram som länsstyrelserna har granskat.

Bedömning för området handlingsprogram

MSB anser att lagefterlevnaden avseende handlingsprogram är bra. De flesta verksamheter (90 procent) har uppdaterade handlingsprogram och länsstyrelserna har i stor utsträckning följt upp området.

I förra årets nationella bild angavs att länsstyrelserna behöver bli bättre på att följa upp inaktuella handlingsprogram hos framförallt verksamheter på den lägre kravnivån där 21 procent av verksamheterna hade inaktuella handlingsprogram. MSB konstaterar att en förbättring på området har skett då det 2022 var 10 procent av verksamheterna på den lägre kravnivån som har inaktuella handlingsprogram.

Säkerhetsrapport

Verksamheter som tillhör den högre kravnivån ska upprätta en säkerhetsrapport som ska lämnas till länsstyrelsen³. Säkerhetsrapporten ska ses över regelbundet, dock minst vart femte år, och vid behov uppdateras. Säkerhetsrapporten ska alltid uppdateras efter en allvarlig kemikalieolycka och innan en ändring genomförs som väsentligt kan påverka faran för allvarliga kemikalieolyckor. En uppdaterad säkerhetsrapport lämnas till länsstyrelsen så snart den har färdigställts⁴. Statistik för området för år 2020 - 2022 presenteras i *Tabell 5 – Säkerhetsrapport 2020-2022*. En säkerhetsrapport är aktuell om den är upprättad inom senaste fem-års period.

---

³ 10 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

⁴ 9 § 3 st. Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Tabell 5. Säkerhetsrapport 2020 - 2022

<i>Verksamheter på högre kravnivån (202 verksamheter)</i>	<i>2020 Antal (andel)</i>	<i>2021 Antal (andel)</i>	<i>2022 Antal (andel)</i>
<i>Verksamheter som har aktuella säkerhetsrapporter</i>	197 (98%)	179 (90%)	187 (93%)
<i>Verksamheter inaktuella säkerhetsrapporter (äldre än 5 år)</i>	2 (1%)	19 (10%)	15 (7%)
<i>Verksamheter som saknar säkerhetsrapport</i>	0 (0%)	1 (1%)	0 (0%)
<i>Länsstyrelsen har inte granskat aktuell säkerhetsrapport</i>	29 (15%)	48 (27%)	39 (20%)
<i>Aktuella säkerhetsrapporter uppdaterade för mer än ett år sedan som inte har granskats</i>	9 (5%)	11 (6%)	17 (10%)

Av verksamheterna på den högre kravnivån är det 7 procent (15 st.) som har inaktuella säkerhetsrapporter.

20 procent av säkerhetsrapporterna (39 st.) har inte granskats. 10 procent (17 st.) av rapporterna inkom till länsstyrelsen för mer än ett år sedan. Motsvarande andel 2021 var 6 procent (11 st.) sedan vilket är en försämring jämfört med 2021.

Bedömning för området säkerhetsrapport

MSB anser att verksamhetsutövarna på den högre kravnivån uppfyller lagstiftningens krav bra vad gäller skyldigheten att upprätta en säkerhetsrapport. Jämfört med 2021 har det skett en liten förbättring vad gäller skyldigheten att se över och vid behov uppdatera säkerhetsrapporten minst vart 5:e år. Vid utgången av 2021 hade 10 procent av verksamheterna på den högre kravnivån en säkerhetsrapport som är äldre än 5 år, vid utgången av 2022 var det 7 procent. MSB ser det som angeläget att länsstyrelsen följer upp att de verksamheter som fortsatt har inaktuella säkerhetsrapporter uppdaterar sina säkerhetsrapporter.

MSB anser länsstyrelserna behöver bli bättre på att granska säkerhetsrapporterna inom rimlig tid vilket MSB bedömer vara 6 månader. Det är totalt 39 säkerhetsrapporter som ännu inte är granskade och av dem är 17 inkomna för mer än ett år sedan.

Interna planer för räddningsinsats

Verksamheter på den högre kravnivån ska upprätta en *Intern plan för räddningsinsats* som ska lämnas till länsstyrelsen⁵. Planen ska uppdateras och övas minst vart tredje år eller när det till följd av ändrade förhållanden finns anledning till det. Planen ska alltid uppdateras innan en ändring genomförs i en verksamhet som väsentligt kan påverka faran för allvarliga kemikalieolyckor. En uppdaterad plan ska lämnas till länsstyrelsen så snart den har färdigställts⁶. I *Tabell 6a och b*,

⁵ 12§ Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

⁶ 10 § Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Interna planer för räddningsinsats redovisas statistik för området för åren 2020 - 2022. En plan är aktuell då den har uppdaterats inom en tre-årsperiod.

Tabell 6a. Interna planer för räddningsinsats, aktualitet och granskning 2020 - 2022

<i>Verksamheter på högre kravnivån (202 verksamheter)</i>	2020 Antal (andel)	2021 Antal (andel)	2022 Antal (andel)
<i>Verksamheter med aktuell intern plan för räddningsinsats</i>	149 (75%)	174 (87%)	164 (80%)
<i>Verksamheter med inaktuell intern plan för räddningsinsats</i>	50 (25 %)	23 (12%)	36 (18%)
<i>Verksamheter som saknar intern plan för räddningsinsats</i>	0 (0%)	2 (1%)	2 (1%)
<i>Länsstyrelsen har inte granskat aktuell intern plan för räddningsinsats</i>	34 (23%)	43 (25%)	38 (24%)
<i>Intern plan för räddningsinsats kom in till länsstyrelsen för mer än ett år sedan, men har inte har granskats</i>	9 (5%)	17 (9%)	17 (9%)

Enligt tabell 6 a *Interna planer för räddningsinsats, aktualitet och granskning 2020-2022* har alla verksamheter på den högre kravnivån, utom två , upprättat en intern plan för räddningsinsats. För 18 procent av verksamheterna (36 st.) är planen äldre än tre år och därmed inaktuell. Det har skett en försämring av området sedan 2021, då 12 procent av verksamheterna hade en inaktuell plan för räddningsinsatser. Av de aktuella planerna är det 24 procent (38 st.) som inte är granskade av länsstyrelsen. 17 av dessa planer kom in till länsstyrelsen för mer än ett år sedan.

Tabell 6b. Interna planer för räddningsinsats, övningar 2020-2022

<i>Verksamheter på högre kravnivån (202 verksamheter)</i>	2020 Antal (andel)	2021 Antal (andel)	2022 Antal (andel)
<i>Verksamhet med en aktuell intern plan för räddningsinsatser som har övats de senaste tre åren</i>	54 (27%)	70 (35%)	68 (33%)
<i>Verksamheter med en aktuell interplan för räddningsinsatser men planen har ännu inte övats</i>	95 (48%)	105 (53%)	96 (48%)

2022 hade 80 procent (164 st.) av verksamheterna på den högre kravnivån en aktuell plan för räddningsinsats. Av dessa var det 68 verksamheter som även har övat planen, vilket motsvarar 33 procent av verksamheterna på den högre kravnivån. 48 procent av verksamheterna på den högre kravnivån (96 verksamheter) har en aktuell intern plan för räddningsinsats men behöver se till att planen blir övad.

Bedömning - interna planer för räddningsinsats

MSB anser att det brister i lagefterlevnaden inom området *intern plan för räddningsinsats*. Det är 18 procent av verksamheterna som inte har en aktuell intern plan för räddningsinsats, vilket behöver påtalas och följas upp av länsstyrelserna. Förutom att fler planer behöver bli aktuella vill MSB betona vikten av att dessa planer övas. Länsstyrelserna behöver följa upp att så sker. Vid 2022 var det 48

procent av verksamheterna på den högre kravnivån som behöver öva sina aktuella planer för räddningsinsats medan det var 33 procent av verksamheterna som har aktuella planer för räddningsinsats och där planerna också har övats. Vidare behöver länsstyrelserna bli bättre på att granska de interna planerna inom rimlig tid, vilket MSB bedömer vara inom 6 månader. Det är 38 interna planer som inte är granskade och av dem är 17 inkomna för mer än ett år sedan. MSB anser att dessa planer borde varit granskade.

Information till allmänheten

För alla verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen ska kommunen där verksamheten är lokaliserad se till att allmänheten får tillgång till aktuell information om de verksamheter som omfattas av Sevesolagen⁷. Allmänheten ska kunna nå informationen via kommunernas hemsidor. För de verksamheter som omfattas av den högre kravnivån ska information till allmänheten regelbundet, och utan begäran lämnas till allmänheten, dock minst vart femte år. Informationen ska samtidigt lämnas till den som bedriver hälso- och sjukvård, skolverksamhet eller annan aktivitet som besöks av allmänheten om områdena där aktiviteterna bedrivs, kan påverkas av en allvarlig kemikalieolycka⁸. I *Tabellerna 7 a och b – information till allmänheten* redovisas statistik för området under 2021.

Tabell 7a. Information till allmänheten, verksamheter på högre kravnivån 2020 - 2022

<i>Verksamheter på högre kravnivån</i> (202 verksamheter)	2020 Antal (andel)	2021 Antal (andel)	2022 Antal (andel)
<i>Verksamheter för vilka information till allmänheten finns upprättad</i>	195 (98%)	195 (98%)	200 (99%)
<i>Verksamheter för vilka information till allmänheten finns tillgänglig på kommunens hemsida</i>	191 (96%)	187 (94%)	191 (95%)
<i>Verksamheter för vilka informationen till allmänheten på hemsidan har uppdaterats de senaste 5 åren</i>	Statistik saknas	168 (84%)	187 (92%)
<i>Verksamheter för vilka kommunen aktivt lämnat information till allmänheten de senaste 5 åren</i>	41 (21%)	47 (24%)	88 (44%)
<i>Verksamheter för vilka kommunen aktivt lämnat information till allmänheten de senaste 5 åren och informationen samtidigt har lämnats till den som bedriver hälso- och sjukvård, skolverksamhet eller annan aktivitet som besöks av allmänheten.</i>	Statistik saknas	29 (15%)	69 (34%)

⁷ 14 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

⁸ 8 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Tabell 7b. Information till allmänheten, verksamheter på lägre kravnivån 2020 - 2022

<i>Verksamheter på lägre kravnivån</i> (192 verksamheter)	2020 Antal (andel)	2021 Antal (andel)	2022 Antal (andel)
<i>Verksamheter för vilka information till allmänheten finns upprättad</i>	186 (97%)	179 (93%)	184 (97%)
<i>Verksamheter för vilka information till allmänheten finns tillgänglig på kommunens hemsida</i>	170 (89%)	178 (93%)	163 (86%)

I stort sett alla kommuner har för sina Sevesoverksamheter på både den högre och lägre kravnivån upprättat information till allmänheten och gjort den tillgänglig på kommunens hemsida.

För 44 procent av verksamheterna på den högre kravnivån har kommunerna lämnat informationen aktivt till den berörda allmänheten inom 5 år. Området har förbättrats sedan föregående års nationell bild, då det var 24 procent av kommunerna som för verksamheterna på den högre kravnivån lämnat informationen inom de senaste 5 åren.

För verksamheterna på den högre kravnivån som har lämnat information till allmänheten de senaste 5 åren, har kommunen för 69 verksamheter samtidigt lämnat information till den som bedriver hälso- och sjukvård, skolverksamhet eller annan aktivitet som besöks av allmänheten. Det motsvarar 34 procent av verksamheterna på den högre kravnivån.

Bedömning - information till allmänheten

Lagefterlevnaden inom tillsynsområdet är bra med avseende på att kommunerna upprättar den information till allmänheten som gäller för både den lägre och högre kravnivån. Informationen tillgängliggörs också i hög utsträckning på kommunernas hemsida.

Däremot råder brister vad gäller de skyldigheter som finns för kommunerna avseende utökad information för verksamheterna på den högre kravnivån. För 56 procent av verksamheterna på den högre kravnivån har inte kommunerna aktivt lämnat informationen till allmänheten under de senaste fem åren. MSB påpekade dålig lagefterlevnad på området även i 2021 års nationella bild. En viss förbättring har skett, men MSB kan samtidigt konstatera att flera länsstyrelser inte har börjat följa upp detta område tillräcklig omfattning.

Länsstyrelserna behöver också i högre grad följa upp att verksamheterna samtidigt lämnar informationen till den som bedriver hälso- och sjukvård, skolverksamhet eller annan aktivitet som besöks av allmänheten.

Dominoeffekter

Verksamhetsutövaren ska i sitt säkerhetsarbete, utöver förhållandena vid den egna verksamheten, ta hänsyn till andra faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten. Närheten till annan verksamhet som omfattas av lagen ska särskilt

beaktas⁹ s.k. dominoeffekter. Faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten kan vara andra Sevesoverksamheter, verksamheter som inte omfattas av Sevesolagen eller naturliga omgivningsfaktorer¹⁰. Ytterligare exempel kan vara projekt utanför verksamheten som t.ex. ett nytt järnvägsspår eller annan infrastruktur¹¹. Denna typ av information fångar inte Sefari upp. Sefari ger endast information om påverkan mellan närliggande Sevesoverksamheter.¹²

Närliggande Sevesoverksamheter ska utbyta information med varandra för att identifiera om de kan påverka faran för en allvarlig kemikalieolycka hos varandra. Om det finns en påverkan (dominoeffekt identifierad) ska verksamheterna ta fram en gemensam information om situationen och lämna till den kommun där verksamheterna finns¹³.

I *Tabellerna 8a och 8b – dominoeffekter för högre respektive lägre kravnivå* redovisar statistik för området under 2020 - 2022 avseende identifiering och utbyte av information enligt 13 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Tabell 8a. Dominoeffekter, verksamheter högre kravnivån 2020 - 2022

<i>Verksamheter på högre kravnivån</i>	2020 Antal (andel)	2021 Antal (andel)	2022 Antal (andel)
<i>Dominoeffekter har identifierats av verksamheten</i>	101 (50%)	95 (47%)	82 (40%)
<i>Det saknas information i Sefari om dominoeffekter har identifierats</i>	26 (14%)	37 (19%)	62 (30%)
<i>Verksamheten har identifierat dominoeffekter och utbytt information med berörd verksamhet?</i>	96 (95%)	90 (95%)	78 (95%)

Tabell 8b. Dominoeffekter, verksamheter lägre kravnivån

<i>Verksamheter på lägre kravnivån</i>	2020 Antal (andel)	2021 Antal (andel)	2022 Antal (andel)
<i>Dominoeffekter har identifierats av verksamheten</i>	27 (14%)	28 (14%)	27 (13%)
<i>Det saknas information i Sefari om dominoeffekter har identifierats</i>	46 (24%)	51 (27%)	61 (32%)
<i>Verksamheten har identifierat dominoeffekter och utbytt information med berörd verksamhet?</i>	24 (88%)	25 (89%)	21 (78%)

För år 2022 var det ca 40 procent av verksamheterna på den högre kravnivån som har identifierat dominoeffekter och påverkan från annan Sevesoverksamhet som kan påverka säkerheten i den egna anläggningen. Majoriteten av dessa (95 procent) har utbytt information om omgivningsfaktorer med de

⁹ 13 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

¹⁰ höga vattennivåer, ras och skred, stormar, åskoväder mm

¹¹ PM - Samråd enligt Sevesolagstiftningen, MSB 2016-11-11, Diariennr MSB 2016-6354

¹² 13 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

¹³ 13 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Sevesoverksamheter som är berörda. Av de 15 procent av verksamheterna på den lägre kravnivån som har identifierat dominoeffekter är det 78 procent som har utbytt information med berörda verksamheter.

Hos 30 procent (62 st.) av verksamheterna på den högre kravnivån och 32 procent (61 st.) verksamheter på den lägre kravnivån har länsstyrelserna inte fyllt i Sefari om verksamhetsutövarna har identifierat dominoeffekter eller inte.

Bedömning – dominoeffekter

Följsamheten till lagstiftningen är god med avseende informationsutbyte mellan verksamheter och statistiken på området är likvärdig så som den var 2020 och 2021. D.v.s. de flesta verksamheter som har identifierat dominoeffekter och som kan påverka säkerheten hos närliggande verksamhet, även i stor utsträckning har utbytt information om dominoeffekterna med dessa verksamheter.

Länsstyrelserna bör hos flera verksamheter på både den högre och lägre kravnivån undersöka om dominoeffekter har identifierats samt om verksamheterna har utbytt information. Länsstyrelserna ska därefter uppdatera informationen i Sefari-databasen. Denna bedömning ligger kvar sedan tidigare års nationella bilder.

**Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap**